

A Győri Ítéltábla a Dr. Szabó Klára Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Enghert Christian ügyvéd és a dr. Kovács Szabolcs László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 2016. február 26. napján kelt 1.G.40.071/2012/87. számú ítélete ellen az alperes által 88. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a Magyar Államnak az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására fizessen meg 2.500.000. (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket, valamint a felperesnek 15 napon belül 1.016.000. (Egymillió - tizenhatezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes tulajdonában és üzemeltetésében álló, az ... telephelyén lévő ...számú vörösiszap-tározó kazetta gátfala 2010. október 4-én átszakadt és a kiömlő lúgos kémhatású vörösiszap elöntötte a környező településeket. A vörösiszap eltérte és mintegy 1,5 méter magasságban elöntötte a felperes tulajdonában lévő szám alatti üzemanyag töltőállomást is. A töltőállomást a felperessel kötött üzemeltetési szerződés alapján a ... Betéti Társaság partnerként üzemeltette, azonban az ingatlan, annak tartozékai, az üzemanyagok és a shopban lévő árukészlet a felperes tulajdona volt. A vörösiszap tönkretette az épület berendezéseit, bútorzatát, az elektromos berendezéseket és a shopban lévő árukészlet jelentős részét. A töltőállomás 2010. október 24. napjáig zárva volt, majd ettől a naptól a felperes egy telepített konténerből kezdte meg az üzemanyag árusítást. A töltőállomás 2011. október 27. napján nyílt meg újra.

A felperes módosított keresetében 54.456.117.Ft, valamint annak a 2010. október 4. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 345.§-a alapján. A felperes a töltőállomás épülete helyreállítási, javítási munkái címén 36.262.710.Ft-ot, a káreseményt követő leltározás túlmunkadíjaként 319.600.Ft-ot, az értékesíthető shop-termékek áttárolása, átszállítása címén 203.710.Ft-ot, a shopban károsodott, illetve egészségügyi okból leselejtezett áruk ellenértékeként 3.921.801.Ft-ot, az üzemanyag-értékesítés elmaradt hasznaként 5.791.187.Ft-ot, míg a shop-termékek értékesítése elmaradt hasznaként 7.957.109.Ft-ot követelt.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a kár a működési körén kívül álló elháríthatatlan okból következett be, a vörösiszap tárolása - jogszabály szerint - nem minősül fokozott veszéllyel járó tevékenységnek. Működése során a jogszabályokat és a hatósági előírásokat betartotta. Vitatta a felperes által állított egyes károk bekövetkeztét. Azzal is érvelt, hogy

a vörösiszap-ömlést követő kárelhárítási munkák során a munkagépek használatához a felperestől jelentős mennyiségű dízel üzemanyagot vásároltak, így amennyiben a ...i benzinkút forgalma le is csökkent, a felperes országos szinten forgalommnövekedést ért el. A lefolytatott tanúbizonyítás eredménye alapján kiemelte, hogy a vallomások között ellentmondás áll fenn arra nézve, hogy mely napon történt a töltőállomás épülete takarítása, és azt követően mely napon a leltározás. Szükségesnek tartotta az eredeti leltárívek csatolását.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* kötelezte az alperest 54.456.117.Ft tőke, valamint annak a 2010. október 4. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata és 5.342.100.Ft perköltség megfizetésére. Határozata indoklásában elsődlegesen arra tért ki, hogy a vörösiszap tárolásának módja és a tárolt anyag veszélyes jellege miatt az az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységnek minősül. Emiatt az alperes károkozására a Ptk.345.§ (1) bekezdése fokozott felelősségi szabályát kell alkalmazni. Az elsőfokú eljárás során beszerzett más perekben és a kapcsolódó büntetőügyben kirendelt szakértők véleményei alapján megállapította, hogy a vörösiszapot tároló ... kazetta talajában szerkezeti változások következtek be, az altalaj agyagos része „ellágyult” és szilárdsága, teherbíró tulajdonsága csökkent. A bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes felelőssége kimentésére irányuló bizonyítása nem vezetett eredményre, a tevékenységi köréhez tartozó belső ok váltotta ki a károsodást. Az egyes kártételeket vizsgálva rámutatott, hogy a felperes a keresetlevele mellékleteként benyújtotta azokat a számlákat, teljesítésigazolásokat és munkalapokat, amelyek alátámasztják a javítási-helyreállítási munkák elvégzését. A károk bekövetkeztét a helyszínen készült fényképfelvételek, illetve ... tanú vallomása is alátámasztotta. Kiemelte a bíróság, hogy az alperes a per során egyszer sem jelölte meg, hogy a javítási, helyreállítási költség-tételek közül melyeket és milyen okból vitatja. A ténylegesen vitatott, az ... Kft. által 4.712.433.Ft megfizetéséről kiállított számla esetében a bíróság kitért arra, hogy ezt a díjat a felperes az üzemanyag-technológiai rendszer szükséges felülvizsgálatáért, tisztításáért és javításáért fizette ki. A leltározás költsége, illetve a shop leltárhiány (shop-termékek károsodása) körében a törvényszék részletesen elemezte a helyszínen készült 169 darab fényképet, a leltározást végző ..., valamint a segédkező ... és ... tanúk vallomásait. Azokból kiemelte, hogy a vörösiszappal szennyezett áruk konténerbe kerültek megsemmisítésre, míg a látható szennyeződést nem szenvedett árukat a leltár során tételesen számba vették. Külön kitért a bíróság a Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága iratoknál elfekvő azon határozatára, amely szerint a szennyezett üzlethelyiségben tárolt, csomagolt élelmiszerek, üdítők és dohányárak forgalomba hozatalát nem engedélyezi. A bíróság által kirendelt igazságügyi könyvszakértő a megsemmisült és leselejtezett áru értékét (beszerzési áron) 3.921.801.Ft-ban határozta meg, amely magában foglalta a kasszában lévő szintén megsemmisült készpénz összegét is. A perben tanúk vallomása bizonyította, hogy mintegy egy évig a káreseményt követően a felperes konténerből árusította az üzemanyagot és a shop-értékesítés a dohányárakra szűkölt le. Ezt a forgalomkiesést az igazságügyi szakértő szakvéleményében 7.957.109.Ft-ban határozta meg, melyet a felperes elmaradt haszonként érvényesített. A bíróság elfogadta az igazságügyi könyvszakértői véleményt a felperes üzemanyagértékesítési elmaradt haszna esetében is. A felperes ezen kártétele kimunkálásakor levonta az elmaradt hasznából a ...i ési töltőállomások forgalommnövekedését. A szakértő részletesen áttekintette a felperes által csatolt összesítő táblázatot, és az annak kimunkálásához használt okiratokat. A szakértő kitért arra, hogy ugyan a felperes valamennyi töltőállomásán a 2011. évig nőtt az üzemanyag-értékesítésből származó befolyt bevétel, azonban ez az egységár emelkedésére vezethető vissza, mert a társasági szinten értékesített üzemanyag mennyisége csökkent. Vizsgálatai eredményeként az üzemanyag forgalomcsökkenés miatti elmaradt hasznót 5.791.187.Ft-ban határozta meg.

Elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az elmaradt haszon - és az árukészletben keletkezett kár megtérítése iránti kereset elutasítása iránt az alperes terjesztett elő *fellebbezést*. Jogorvoslati kérelmében elsődlegesen arra tért ki, hogy az elsőfokú bíróság megítélésével szemben az elsőfokú eljárás során megjelölte, hogy a helyreállítási munkák mely költségeit vitatja. Úgy ítélte meg, hogy a felperes által elvégzetetett helyreállítási munkák költsége eltúlzott volt. Az alperes a kirendelt könyvszakértőhöz kérdés feltételét indítványozta ebben a körben, amely indítványt a bíróság mellőzte. A felperes által elvégzetetett shop-termékleltározás, valamint leltárhiány esetében változatlanul aggályosnak tartotta, hogy nem állnak rendelkezésre az eredeti leltárívek. Emiatt megítélése szerint olyan lényeges körülmény feltárása maradt el, amely a leltározás valóságnak megfelelő és szabályszerű lefolytatását alátámaszthatta volna. Indokolatlanul utasította el a bíróság a leltározást végző ... és ... szembesítését is. Az elmaradt haszon megtérítésére irányuló kereset esetében valóban elfogadta a szakértői vélemény megállapításait, mert úgy ítélte meg, hogy abból az állapítható meg, hogy a felperesnek társasági szinten elmaradt haszna nem keletkezett a katasztrófával oksági kapcsolatban. A Veszprémi Törvényszék előtt a K.../2013. szám alatt folyamatban volt ügy iratai beszerzését éppen amiatt kérte, mert abból megállapítható, hogy kistérségi szinten a felperesnél a katasztrófa többletbevételt generált. Emiatt az elmaradt haszon iránti követelés a káronszerzés tilalmába ütközik.

A felperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Megítélése szerint a törvényszék a megalapozott tényállásból helytálló jogkövetkeztetést vont le. Véleménye szerint az alperes fellebbezésében semmilyen olyan érdemi tényállítást nem terjesztett elő, amellyel alátámasztaná, hogy az elsőfokú ítéletet miért tartja megalapozatlannak. Nem indokolja az alperes fellebbezésében, hogy miért nem ért egyet az elmaradt haszon és a helyreállítási munkák költségeinek számításával, mértékével.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy az alperes felszámolását a bíróság 2013. február 27-i kezdő időponttal rendelte el, a felperes a felszámolónak a keresettel érvényesített kártérítési követelését hitelezői igényként bejelentette.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogkövetkeztetésre jutva kötelezte az alperest az általa üzemeltetett veszélyes üzem működéséből eredő [Ptk.345.§ (1) bekezdés] kár megtérítésére, így a fellebbezés nem alapos. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete indokaival egyetértett, azokat részletesen megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. [Pp.254.§ (3) bekezdés]

A másodfokú eljárásban az alperes már nem vitatta a kártérítési felelőssége fennállását amiatt, hogy az emberi környezetet veszélyeztető, a környezetet terhelő tevékenységével okozati összefüggésben a felperesnek kárt okozott. [Ptk.345.§ (1) bekezdés] A felperest ért károk nem az alperes tevékenységi körén kívül álló, hanem az azzal közvetlenül összefüggő okból - , a lúgos kémhatású folyadékban tárolt vörösiszap kiömlése folytán keletkeztek. (A Kúria Pfv.III..../2014/4. szám alatti ítélete)

A fellebbezésben foglaltakra az ítélet tábla kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint (ítélet 6. oldal 2. bekezdés) az alperes - a fellebbezési érvelésével szemben - az elsőfokú eljárás során egyszer sem jelölte meg, hogy a felperes által érvényesített helyreállítási költségek közül melyet és milyen okból vitat. A helyreállítási költségek tételes és konkrét vitatását a fellebbezésben sem adta elő. Ezzel szemben a keresetlevélhez mellékelte bizonyítékok, a kivitelezők

által kibocsátott számlák, a teljesítésigazolások, a munkalapok, a költségvetés, illetve a tanúk (... , ...) vallomása alátámasztja azt, hogy a felperes elvégeztette a töltőállomás szükséges helyreállítását.

Az alperes fellebbezésében kellő ok nélkül tartotta aggályosnak, hogy a felperes az iratokhoz nem csatolta az eredeti leltáríveket. A leltározást végző ... tanú vallomásából kitűnően (26. tjk. 19. oldal) a tanú a helyszíni leltározás során elkészített kézi leltárlistát a leltározás befejezését követően munkáltatója, a ... Zrt. székhelyére, ...re vitte. Ott történt meg a kézi leltárlista gépi rögzítése és a gépi leltárlistát a felperes az iratokhoz 23/F/19. szám alatt csatolta. Az elsőfokú eljárás során pedig nem merült fel olyan körülmény, amely ennek a leltárlistának a hitelességét érintené. Helyesen mellőzte a törvényszék a leltározást végző ..., valamint a töltőállomást üzemeltető betéti társaság üzletvezetője, ... szembesítését. Ezen tanúk leltározásra vonatkozó vallomása ugyanis csak a kereset érdemi elbírálását nem érintő egyetlen kérdésben tért el. Abban, hogy a leltározott árukat a töltőállomás raktárából, avagy a shopból vitték ki a leltár felvételéhez. Helyesen mellőzte a törvényszék az alperes indítványára a Veszprémi Törvényszék előtt a K.../2013. szám alatt folyamatban volt per iratai beszerzését is. Az elsőfokú eljárás során beszerzett igazságügyi könyvszakértői vélemény ugyanis (71. szám) nem hagyott kétséget afelől, hogy a felperes társasági szintű árbevétel növekedése nem az alperes által okozott vörösiszap-katasztrófa következményeként, hanem az egységár (üzemanyagár) növekedése folytán állt elő. Iratellenesen állította az alperes a fellebbezésében azt, hogy a felperes üzemanyag-értékesítés elmaradt hasznaként előterjesztett keresete a káronszerzés tilalmába ütközik. A felperes ugyanis ezen keresetrész módosításakor (53., 85. szám alattiak) az elmaradt haszon iránti követelésből levonta a környező (...i, ...) töltőállomások forgalomnövekedését. (az említetteken kívül: 71. szám alatti szakvélemény 9. oldal, 13-14. melléklet)

Ezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért az alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése és az Itv.59.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket.

Viselni köteles tovább a felperes másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ennek összege megállapítását a felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése szerint a meghatalmazott jogi képviselőjével kötött megbízási szerződés alapján a perérték 3,5%-a + áfa összegben kérte megállapítani. A perérték (54.456.117.Ft) alapján ilyen módon számítható ügyvédi munkadíj (1.905.964.Ft + áfa) nem áll arányban a felperesi jogi képviselő által a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységgel. Emiatt annak összegét az ítéletábra az R.2.§ (2) bekezdése alapján az áfával növelt 1.016.000.Ft-ra mérsékelte.

G y ő r , 2017. január 4.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Zámbó Tamás sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: